

ομηχανικῶν προϊόντων εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν, αἱ δὲ ἀγοραὶ αὐτῶν εἶναι μᾶλλον συμπτωματικαὶ καὶ κατατετημημένα.

Ἡ ἐμπορία προϊόντων χειροτεχνίας διενεργεῖται εἴτε δι' ἀπ' εὐθείας ἐξαγωγῶν, εἴτε διὰ πωλήσεων πρὸς ἀλλοδαποῦς, ἐπισκεπτομένους τὴν Ἑλλάδα.

3. Αἱ σημεριναὶ ἐξαγωγικαὶ διευκολύνσεις ἐν Ἑλλάδι

Αὗται, κατὰ τὰς πληροφίας ἃς ἤδυνήθην νὰ συγκεντρώσω, συνίστανται εἰς :

α) Τὴν λειτουργίαν γραφείων ἐμπορικῶν συμβούλων.

β) Τὴν λειτουργίαν ἐιδικοῦ γραφείου ἀσχολομένου μετὰ τὴν ἑλληνικὴν συμμετοχὴν εἰς ξένας ἐκθέσεις.

γ) Σύστημα ἐξαγωγικῶν πιστώσεων δι' ὅλα τὰ ἑλληνικὰ προϊόντα.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω, ἐιδικοί τινες παραγωγικοὶ κλάδοι (καπνὸς, βάμβαξ) διαθέτουν ἰδίαν ὑπηρεσίαν προβολῆς τῶν ἐν λόγῳ προϊόντων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀλλὰ συγκριτικῶς πρὸς ἀναλόγους δραστηριότητας εἰς ἀνταγωνιζομένης χώρας ἢ Ἑλλάς πρέπει νὰ παράσχη περισσοτέρας ὑπηρεσίας καὶ διευκολύνσεις πρὸς τοὺς ἐξαγωγεῖς.

Ἐν σημαντικῶν πρόβλημα, τὸ ὅποιον δέον νὰ τύχη τῆς δευτέρας προσοχῆς, εἶναι ἡ ἐνημέρωσις τῶν ἑλλήνων ἐξαγωγέων ἐπὶ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν ὑπαρχουσῶν καὶ τῶν δημιουργηθησομένων ἐξαγωγικῶν διευκολύνσεων. Εἰς πολλὰς ἄλλας χώρας τὸ πρόβλημα τοῦτο θεωρεῖται ὡς τὸ σπουδαιότερον ἐξ ὅλων, μετὰ τὴν δημιουργίαν τοιούτων διευκολύνσεων, εἰς οὐδεμίαν δὲ χώραν οἱ ἐξαγωγεῖς προσέρχονται αὐτοβούλως διὰ νὰ ἐπωφεληθῶν αὐτῶν. Εὐρείας ἐκτάσεως προπαγάνδα πρέπει νὰ διεξαχθῆ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, διὰ διαφημίσεως, κυκλοφορίας φυλλαδίων καὶ πληροφοριακοῦ ὕλικου, διαλέξεων, σεμιναρίων κ.λ.π.

Συγκρίνων τὸ ἐνταῦθα κρατὸν σύστημα ἐξαγωγικῶν πιστώσεων μετὰ ἀνάλογα συστήματα εἰς ξένας χώρας, σημειῶνω τὰς κατωτέρω σοβαρὰς παρατηρήσεις :

α) Αἱ ἐξαγωγικαὶ πιστώσεις ἐν Ἑλλάδι παρέχονται ὑπ' εὐθύνην τοῦ ἐξαγωγέως καὶ οὐχὶ τοῦ ξένου ἀγοραστοῦ. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι εἰς μικρὸς, ἀλλὰ δραστήριους ἐξαγωγεῖς, δύναται νὰ ἀναπτύξη τὰς πωλήσεις του μόνον ἐὰν διαθέτῃ ἰδίαν πιστωτικὰς δυνατότητας.

β) Τὸ Κράτος ἢ αἱ Τράπεζαι δὲν ἀναλαμβάνουν τὴν κάλυψιν οἰοῦδηποτε κινδύνου, ἀλλ' ἀπατοῦν ἀπὸ τῶν ἐξαγωγῶν τὴν ἐπιστροφὴν τῶν καταβληθέντων χρημάτων, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ξένος ἀγοραστής

δὲν ἤθελε συμμορφωθῆ πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του.

Εἰς πλείστας ἄλλας χώρας, τὸ Κράτος ἀναλαμβάνει πλήρως τὴν κάλυψιν τῶν ὅσων τῶν ἐμπορικῶν ὅσον καὶ τῶν πολιτικῶν κινδύνων κατὰ τὴν παροχὴν τῶν πιστώσεων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω τὸ πρόβλημα τῶν ἐξαγωγικῶν κινήτρων. Εἰς τὸν γεωργικὸν τομέα ὑπάρχει μεγαλύτερα παραγωγή ὀρισμένων προϊόντων, ἥτις ὑπερβαίνει τὰς ἀνάγκας καταναλώσεως, οὕτω δὲ δημιουργεῖται πρόβλημα ἐξαγωγῆς αὐτῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα, τὰ ὅποια δὲν καλύπτουν τὰς ἀνάγκας τῆς ἐγχωρίου ἀγορᾶς.

Ἐπὶ τὰς συνθήκας αὐτάς, φρονῶ, ὅτι ἐνῶ ὑπάρχει ἐκδηλὸς ἀνάγκη ἀναπτύξεως τῶν ἐξαγωγῶν, δὲν ὑπάρχουν ἄρκετὰ κίνητρα διὰ τοὺς Ἑλληνας ἐξαγωγεῖς.

Δέον ἐπίσης νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι μόνον οἱ καλλίτεροι βιομήχανοι δύνανται νὰ προβαίνουν εἰς ἐξαγωγὰς. Λεδομένου, ὅμως, ὅτι οὗτοι εἶναι οἱ καλλίτεροι, δὲν ἀντιμετωπίζουν σοβαρὰ προβλήματα διαθέσεως τῆς παραγωγῆς των εἰς τὴν ἐγχώριον ἀγορὰν καὶ οὕτω, πιθανῶς, νὰ μὴν ἐνδιαφέρονται δι' ἐξαγωγὰς.

Εἰς ἄλλας χώρας ἐδημιουργήθησαν πολλὰ καὶ ποικίλα κίνητρα καὶ φρονῶ, ὅτι παρόμοια μέτρα πρέπει νὰ ληφθοῦν καὶ πρὸς ὄφελος τῶν ἑλλήνων ἐξαγωγέων.

B. Ἡ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

1. Ἡ ζήτησις ἑλληνικῶν προϊόντων εἰς τὴν ξένην ἀγορὰν

Ἦς ἀνεφέρθη καὶ ἀνωτέρω, δὲν ὑπάρχουν πλέον ἀνάγκαι δι' εἰδικὰ προϊόντα εἰς τὸν Δυτικὸν κόσμον.

Διὰ νὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ πώλησις των, τὰ προσφερόμενα προϊόντα δέον νὰ εἶναι :

- α) Εὐθηνότερα.
- β) Καλύτερας ποιότητος.
- γ) Πλέον εὐχρηστα.
- δ) Διαφορετικὰ ἀπὸ τὰ παραγόμενα ἄλλου.
- ε) Νὰ παρουσιάζονται κατὰ καλύτερον τρόπον.
- στ) Νὰ προσδίδουν κύρος εἰς τοὺς ἀγοραστὰς (PRESTIGE).

Δὲν πρέπει πάντοτε νὰ δίδεται ὑπερβολικὴ σημασία ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐξαγωγέων εἰς τὸν παράγοντα τῆς χαμηλῆς τιμῆς πωλήσεως (ὄρος α.) καὶ νὰ ὑποτιμᾷ-